

ІНТЕРЛЕЙКІН-26 НОВИЙ БІОМАРКЕР ЗАПАЛЕННЯ НИЖНІХ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ У ХВОРИХ НА ХРОНІЧНЕ ОБСТРУКТИВНЕ ЗАХВОРЮВАННЯ ЛЕГЕНЬ

Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Хронічний запальний процес є головною ланкою патогенезу хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ), що викликає структурні зміни дихальних шляхів і легень (бронхіальна обструкція та втрата еластичності паренхіми легень) на тлі системного запалення, особливо у пацієнтів з надмірною вагою, враховуючи вагомий внесок клітин жирової тканини в активацію запального процесу. С-реактивний протеїн (СРП) є загальним біомаркером системного запалення, що може бути використаний для оцінки тяжкості ХОЗЛ та ожиріння. Особливої уваги заслуговує інтерлейкін-26 (ІЛ-26). Попередні дослідження довели, що синтез ІЛ-26 відбувався в Т-клітинах легеневої тканини та виявлявся в альвеолярних макрофагах, співлокалізувався з транскрипційним фактором Th17-архетипу. Механізм дії ІЛ-26 ґрунтується на стимуляції вивільнення нейтрофіл-рекрутуючого СХС-хемокіну ІЛ-8, індукції вивільнення нейтрофіл-мобілізуючих цитокінів ІЛ-1 β , ІЛ-6, фактору некрозу пухлини (TNF)- α . Проте роль ІЛ-26 у активації легеневого та системного запалення у хворих на ХОЗЛ залишається недостатньо вивченою.

Мета дослідження — дослідити взаємозв'язок ІЛ-26 в індукованому мокротинні з показниками маси тіла, рівнем системного запалення та функцією легень у хворих на ХОЗЛ.

Матеріали та методи

Було включено 48 хворих на ХОЗЛ в період ремісії (клінічна група В з помірним ступенем бронхообструкції відповідно до рекомендацій GOLD від 2016 р), віком 40-70 років, з індексом куріння пачко-років ≥ 10 . В залежності від індексу маси тіла було виділено дві групи: перша група — 17 хворих на ХОЗЛ з нормальним індексом маси тіла (ІМТ 18,5–24,9 кг/м²); друга група — 31 хворих на ХОЗЛ в поєднанні з аліментарно-конституційним ожирінням I та II ступеню (ІМТ 30,0–39,9 кг/м²). Всі

хворі отримували базисну терапію (фенотерол/іпратропіуму бромід 50/20 по одній дозі через 8 год). Контрольну групу склали 10 практично здорових осіб з нормальною функцією легень та ІМТ. Рівень концентрації СРП у сироватці крові та ІЛ-26 в індукованому мокротинні визначали методом імуноферментного аналізу. Дослідження функції зовнішнього дихання проводили за загальноприйнятою методикою. Статистична обробка результатів була проведена з використанням GraphPad Prism версії 5.00 (GraphPad Software, Inc). Статистично достовірними вважали відмінності при $p < 0,05$.

Результати та їх обговорення

У хворих першої та другої групи концентрація СРП у сироватці крові перевищувала референтні показники у 4,7 рази та 6,5 рази ($p < 0,0001$) відповідно, однак у хворих на ХОЗЛ з супутнім ожирінням даний показник був вірогідно вищим, порівняно з хворими на ХОЗЛ у 1,38 рази ($p = 0,0008$), що доводить безпосередній вплив ожиріння на концентрацію СРП у сироватці крові. Рівень ІЛ-26 в індукованому мокротинні у хворих першої групи був у 2,3 рази ($p = 0,0003$) вище порівняно з практично здоровими особами. У хворих другої групи виявлено зростання рівня концентрації ІЛ-26 порівняно з показниками практично здорових осіб у 2,6 рази ($p < 0,0001$). Проведений кореляційний аналіз дозволив встановити, що ІЛ-26 в індукованому мокротинні виявив прямиий зв'язок з показниками ІМТ ($r = 0,49$; $p < 0,0001$), СРП ($r = 0,60$; $p < 0,0001$), зворотній з ОФВ₁ ($r = -0,65$; $p < 0,0001$), ОФВ₁/ФЖЄЛ ($r = -0,38$; $p = 0,003$).

Висновок

Отримані результати дозволяють віднести ІЛ-26 до перспективних біомаркерів активності запалення нижніх дихальних шляхів.